

Beispiel für eine Aufgabenstellung ab Abitur 2024

Niederländisch, Leistungskurs

Aufgabenstellung

Klausurteil: Leseverstehen und Schreiben integriert

Opdracht:

1. Vat de inhoud van het tekstfragment samen.
2. Onderzoek diepgaand op welke manier de waarneming van de ik-figuur verandert. Let in dit verband op de literaire middelen.
3. Kies **één** van de volgende opdrachten:
  - 3.1. Tachtig jaar na het bombardement op Nijmegen organiseert de Nijmegse Montessorischool een open lezingnamiddag "lokaal herdenken - Nijmegen niet vergegen" waar verschillende teksten zullen worden voorgelezen die aan het bombardement herinneren. Deze lezingnamiddag wordt voorbereid door een werkgroep bestaande uit leraren, leerlingen en ouders van de Montessorischool.
Je doet vrijwilligersdienst bij *Het Nationaal Comité 4 en 5 mei* dat de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog levend houdt en jij werkt mee aan projecten die aan de regionale geschiedenis herinneren. Schrijf een **email** aan de werkgroep waarin je de geschiktheid van het tekstfragment voor de lezingnamiddag "lokaal herdenken - Nijmegen niet vergeten" beoordeelt.

of

- 3.2. De Commissie Cohen doet onderzoek naar de vraag op welke manieren de Tweede Wereldoorlog voor hedendaagse en toekomstige generaties betekenis kan blijven hebben. In haar eindrapport stelt de Commissie Cohen dat deze bewustwording van en kennis over de Tweede Wereldoorlog op vele manieren en momenten gecreëerd en aangereikt wordt: "Door films en boeken, door musea en herinneringsplekken. En door herdenken. Maar vooral door school."
Je loopt stage op een middelbare school en je schrijft een **commentaar** aan de Commissie Cohen waarin je de betekenis van deze kennisbronnen over de Tweede Wereldoorlog voor jongeren beoordeelt.

Materialgrundlage

Mirjam Gielen. *Grundvuur. Drie generaties. Èèn geheim.* 2018. S. 9-16
(942 Wörter)

Eindrapport Commissie Versterking Infrastructuur Herinnering WOII. p. 18
<https://smh40-45.nl/wp-content/uploads/2019/09/Rapport-Commissie-Cohen.pdf>

Klausurteil A

Mirjam Gielen: Grundvuur. Drie generaties. Eén geheim.

Proloog

Ans, 14 jaar

Nijmegen, 22 februari 1944

Ik herkende niets, helemaal niets. Straten, gevels, uithangborden waren verdwenen en hadden plaatsgemaakt voor puin. En stof, dichte wolken van grijs stof die alles vervaagden. Toch wist ik dat ik bij de winkel was waar mijn zus Corrie werkte. Mijn benen waren de weg gelopen die ze zo goed kenden, automatisch. Zelfs nadat ik vanuit de verte had gezien dat de vliegtuigen die overvlogen, op de terugweg naar Engeland, honderden bommen als een zilveren regen boven de stad uitstortten. Een tel later had een gruwelijk lawaai de vrieskou in stukken gescheurd en zag ik rook opstijgen en grote stofwolken mijn kant uit komen. Er was vuur geweest, stank, geschreeuw en het doffe rommelen van instortende muren. Ik was blijven lopen. Ik kon niet anders, ik kon niet stoppen, ik móést doorlopen. Mijn hersenen wilden niet snappen wat ik zag en hoorde; herkenbare vormen die uit bergen stenen en planken staken, kreten vanuit kelders. Mijn lichaam was blijven doorgaan als een blikken opwindspeeltje.

En nu was ik er, mijn innerlijke veer afgewonden. Nu hoefde ik alleen mijn zus nog maar te vinden en alles zou goed zijn. We zouden samen naar huis gaan en vertellen wat we gezien hadden: 'Zo veel bommen, ma, je wist niet wat je meemaakte! Die rotzakken hebben het hele centrum platgegooid.'

Corrie zou weten wat we moesten doen. Corrie wist altijd alles.

We hadden tussen de middag laat gegeten vanwege het luchtalarm dat om half een geklonken had. We hadden ons met z'n allen in ons kleine keldertje gepropt terwijl ma toch af en toe het trapje op stoof om te zien of de aardappels niet droog stonden te koken. Eindelijk werd het sein 'veilig' gegeven en konden we gaan eten. 'Ik had eigenlijk alweer terug ontmoeten naar de winkel,' zuchtte Corrie ongeduldig terwijl ze de borden op de tafel kwakte.

'Die rotvliegtuigen ook,' mopperde ma. Ze keek boos naar de verpieterde aardappels en de snotterige kool.

'Voor ons is het lastig, maar denk eens aan de mensen in Duitsland,' had pa gesust. 'Die Angelsaksische bommen zijn voor hen bedoeld. Vorig jaar in Hamburg...' Hij schudde zijn hoofd.

'Geen politiek,' beval ma. 'Eerst bidden, dan eten.'

Met de laatste hap aardappel nog in haar mond was Corrie overeind gevlogen en had haar winterjas aangetrokken. Pas toen ze al minstens een kwartier weg was, was ma erachter gekomen dat Corrie haar tas vergeten was. Ze had mij mee de keuken in getrokken, waar de jongens ons niet konden horen, en duwde me een bruine tas in handen. 'Ze heeft deze tas nodig. Ze heeft tante Betje op bezoek.'

Omdat ik ook iedere maand tante Betje op bezoek had, wist ik dat Corrie onmogelijk zonder de badstoffen lappen kon die in de tas zaten, oma's oude handtas, diep genoeg en met een rits om de inhoud tegen ongewenste blikken te beschermen. Ik was meteen op een holletje naar de stad gegaan, de tas tegen me aan geklemd, trots dat ik kon ingrijpen in wat anders een heel beschamende situatie zou kunnen worden. Een geheime, maar belangrijke missie. Ik zou Corrie gaan redden.

Terwijl ik tussen de gebroken balken en afgebrokkelde bakstenen naar de vlammen en de rook stond te staren, dacht ik nog steeds alleen maar aan die tas. Ik móést hem aan Corrie geven. Dat was van levensbelang.[...]

‘Aan de kant, meisje, aan de kant!’ Twee mannen droegen iets zwaars, in een rood doordrenkt laken gerold. Haastig stapte ik opzij, struikelde over een stapel stenen en viel. Ik schaafde mijn handen toen ik me probeerde op te vangen. Meer stof wolkte op en vulde mijn longen. Het smaakte bitter. Hoestend kwam ik overeind om me te oriënteren. Ik moest nu toch echt bij de winkel zijn, maar er klopte iets niet aan de plek waar ik stond. Ik zag niet wat ik moest zien. Van hieruit moest ik de toren van de Augustinuskerk kunnen zien, maar hij was weg. Vertrouwde gevels waren verdwenen, de stoep bedolven onder allerlei troep. Zou ik dan toch verkeerd gelopen zijn? Mijn voeten, door het struikelen hun richting kwijtgeraakt, draaiden doelloos rond. Uit de kakofonie van geluiden kwamen losse flarden naar voren, als uit een reliëf. Iemand riep: ‘We hebben godverdomme geen water!’ Verderop het geluid van vallende stenen en iemand die ‘Pas op!’ schreeuwde. Toen, dichterbij, het geluid van brekend hout en een afgrijselijke gil, die even plotseling ophield als hij begonnen was. Ik slikte. Ik wilde niet weten wat dit allemaal betekende. Ik wilde alleen Corrie vinden.

50 [...]

Al zo vaak waren de geallieerde vliegtuigen over Nijmegen gevlogen. Het luchtalarm hoorde al net zo bij ons leven als de voedselbonnen en de vieze namaakkoffie. Maar de piloten vlogen met hun dodelijke lading altijd door naar Duitsland. Sommige buurtkinderen juichten dan, want ze vonden het prima als er Duitse steden in vlammen opgingen. Nu zouden ze vast niet meer zo hard juichen.

[...]

Ik wist dat dit korte oponthoud straks voorbij zou zijn, dat ik naar huis zou moeten, dat ik zou moeten vertellen wat er gebeurd was met Corrie. Ik had er ondertussen de woorden voor gevonden, in mijn hoofd. *Corrie is er niet meer.*

55 Eerder, als er weer eens een heel squadron bommenwerpers overkwam, had ik me weleens afgevraagd hoe de piloten de wereld hier beneden zagen. Het moest een mooi gezicht zijn, onze stad van boven: een patroon van straten, kerktorens en daken, naast een zilveren rivier.

Vandaag hadden ze dat ook gezien en toen op een knop gedrukt – of wat piloten dan ook moesten doen om hun bommen los te laten. Met wrede onverschilligheid hadden ze die vijf stille mensen aan de andere kant van het plein voor altijd het zwijgen opgelegd en de gewonden aan deze kant laten gillen en jammeren van ellende.

60 Ze hadden een bom boven op mijn zus laten vallen.

Zij hadden het gedaan. Zij zaten fout. Ik deed het goede, onder leiding van deze vrouw, die wist hoe dat moest. Dit wilde ik blijven doen. Ik wilde ook verband, pleisters, spalken. Zodat alles weer – een beetje – goed zou komen.

65

